

Słownik pszczelarski

Pszczelnictwo – nauka o pszczelarstwie.

Pszczelarstwo – praktyczne zajmowanie się chowem lub hodowlą pszczół.

Plaster pszczeli – zbudowana z wosku część gniazda pszczelego, składająca się z komórek pszczelich (plaster pszczeli), trutowych (plaster trutowy) lub obu rodzaju tych komórek, wraz z komórkami przejściowymi. We współczesnej gospodarce pasiecznej plaster odbudowywany jest na węzie, umieszczonej w ramce na osnowie z drutu.

Węza – środkowa ściana plastra – na gładkim arkuszu wosku wyciśnięte zaczątki (denka) komórek pszczelich, lub trutowych – węza pszczela lub trutowa.

Ramka - drewniana, zewnętrzna konstrukcja służąca do zawieszania plastra w ulu.

Rodzina pszczela – tworzy ją matka i kilkadziesiąt tysięcy robotnic (także w pewnym okresie – do kilkuset trutni) zamieszkujące gniazdo pszczele.

Gniazdo pszczele - zabudowane plastrami woskowymi wewnątrz ula.

Pień pszczeli – stare określenie wywodzące się z okresu bartnictwa, oznaczające rodzinę pszczelą w ulu.

Rój - oddzielona część rodziny pszczelej wraz z matką (matkami), a często i trutniami, podczas podziału, efektem czego jest naturalne rozmnażanie się pszczół. Rój osadza się najczęściej na gałęzi drzewa i wisi przez pewien czas w postaci grona rojowego. Z chwilą złapania go przez pszczelarza i osadzenia w ulu lub naturalnego osiedlenia się np. w dziupli drzewa, po rozpoczęciu budowy plastrów i rozpoczęcia czerwienia przez matkę, rój staje się rodziną pszczelą.

Czerwienie – składanie jajeczek przez matkę lub robotnice – trutowki fizjologiczne, do komórek pszczelich lub trutowych.

Czerw – wszystkie stadia rozwojowe (jaja, larwy, przedpoczwarki i poczwarki) pszczoły z wyjątkiem owada dorosłego (imago).

Czerw otwarty – niezasklepiony – jaja oraz larwy pszczele

Czerw zakryty – zasklepiony – ostatnie stadium larwy, tzw. larwy przedzące, przedpoczwarki oraz poczwarki do imago.

Czerw pszczeli – czerw pszczół robotnic.

Czerw trutowy - czerw trutni,

Czerw garbaty- czerw trutowy rozwijający się w komórkach pszczelich.

Imago – dojrzała postać pszczoły robotnicy, matki lub trutnia.

Półtrutnie - trutnie powstałe z czerwiu garbatego, nieco mniejsze w porównaniu z rozwijającymi się w komórkach trutowych.

Matka trutowa – nieunasieniona matka pszczoła składająca jaja niezapłodnione, z których wylęgają się trutnie.

Matka strutniała - unasieniona, składająca wyłącznie lub częściowo jaja niezapłodnione. Powodem, tego może być wyczerpanie się lub zamarcie plemników w zbiorniczku nasiennym, spowodowane starością lub przebytymi chorobami.

Trutówki anatomiczne - pszczoły robotnice, którym wskutek nadmiernego spożycia mleczka pszczelego i niedoboru lub braku substancji macecznej oraz wystąpienia nastroju rojowego rozwinęły się jajniki.

Trutówki fizjologiczne – czerwjące trutówki anatomiczne.

Kłab zimowy – rodzina pszczoła obsiadająca gniazdo w formie kuli poprzedzielanej plastrami.

Susz – woszczyna – stare, wycofane i wycięte z ramek plastry lub kawałki plastrów, przeznaczone do przetopienia w celu oddzielenia czystego wosku od innych zanieczyszczeń tzw. zboin.

Zboiny - zanieczyszczenia powstające przy wytapianiu wosku z suszu. Składają się z: kału larw, oprzędu larw, koszułek, pierzgi i innych zanieczyszczeń.

Matecznik - komórka o jednorazowym przeznaczeniu, służąca wyłącznie do wychowu matki pszczelej.

Miseczka matecznikowa – zaczątek matecznika.

Matecznik wygrzyziony - z którego wygrzyzła się matka pszczoła, odcinając żuwaczkami wieczko matecznika.

Matecznik zgryziony – zniszczony przez robotnice na skutek:

1. zażądlenia poczwarki przez matkę
2. zamarcia poczwarki
3. zlikwidowania nastroju rojowego przez wystąpienie silnego wziętku.

Miodnia – część gniazda pszczelego oddzielona, od rodni i przeznaczona do gromadzenia miodu.

Rodnia- część gniazda pszczelego przeznaczona do czerwienia przez matkę.

Pasieka – ule z rodzinami pszczelimi, wyposażenie, budowle pasieczne zlokalizowane na pasieczysku,

Pasieczysko - miejsce stacjonowania pasieki, inaczej zwane **toczkiem**

Zaperzenie – wydalanie przez pszczoły kału w gnieździe w okresie zimowania, spowodowane niewłaściwym przebiegiem zimowi (choroby, zły pokarm, niepokojenie rodzin).

Dokarmianie - uzupełnianie niezbędnych zapasów w gnieździe rodziny pszczelej.

Podkarmianie (pobudzające) – wywołanie w rodzinie pszczelej złudzenia występowania naturalnego pożytku w przyrodzie. Stosujemy w celu wywołania lub zwiększenia, czerwienia, co przyspiesza rozwój rodziny pszczelej.

Krata odgradowa – przegroda (blaszana lub plastikowa) z otworami o szerokości 4,3 mm uniemożliwiającymi przejście przez nie matkom oraz trutniom.

Pożytek pszczeli – występowanie w przyrodzie nektaru, spadzi lub pyłku (odpowiednio – pożytek nektarowy, spadziowy lub pyłkowy).

Wziątek pszczeli - przynoszony przez pszczoły do ula pożytek.

Pylek- plemniki roślin produkowane przez pylniki, zbierane przez pszczoły w formie obnóży, służące pszczołom głównie jako pokarm białkowy.

Obnóża- grudki pyłku formowane na goleniach trzeciej pary odnóży robotnic i przynoszone do ula.

Pierzga - obnóża złożone do komórek pszczelich, ubite, zmieszane z miodem i zakiszone.

Nakrop – nektar przyniesiony przez robotnice w wolach, nieco zagęszczony i przerobiony oraz złożony w komórkach dolnych części plastrów.

Miód patoka – dojrzały miód w stanie płynnym.

Miód krupiec – dojrzały miód skrzystalizowany.

Miód poszyty- zasklepiiony cienką warstwą wosku.

Kand - ciasto miodowo-cukrowe służące do podkarmiania, stosowane najczęściej przy wychowie matek pszczelich.

Spadź – słodka wydalina (kał) mszyc lub czerwców, powstała przez przefiltrowanie w ich organizmie soków roślin w celu wykorzystania białka.